

deres Enker og Børn, danner sammen med den paa alle væsentlige Punkter overensstemmende Lov af 24. Februar 1858, der tog Sigte paa de under Monarkiets Fællesanliggender sorterende Embedsmænd med deres Enker og Børn, Hovedhjørnestenen for det gældende danske Pensionssystem. Alle senere tilkomne Pensionslove henholder sig til disse som Grundlove; deres væsentligste Øjemed har blot været at udvide Kredsen af de pensionsberettigede.

Vil man nu herefter gaa over til at drøfte de almindelige Grundregler, der indførtes med Pensionsgrundlovene af 1851 og 1858, og hvilke Vilkaar de byder en kongelig dansk Embedsmand, falder dette Emne naturligt i 2 Hovedgrupper. Man maa sondre mellem:

- I. Forholdet for Embedsmanden selv, hvem Staten giver en Efterløn for hans Virken i dens Tjeneste, og
- I. Forholdet for hans Enke og Børn.

Indenfor hver af disse 2 Hovedgrupper deler Emnet sig atter i Spørgsmaalet om:

- A. Betingelserne for Opnaaelse af Pensionen,
- B. Beregningen af Pensionen og
- C. Reglerne om Pensionens Ophør.

- I. A. Hvad nu først Betingelserne for Embedsmandens Ret til Pension af Statskassen angaar, saa kan de sammenfattes i 4 Punkter:

1. Embedsmanden maa være udnævnt af Kongen,
2. Han maa være lønnet af Staten,
3. Han maa være fast ansat, og
4. Hans Afskedigelse maa være af en vis Beskaffenhed.

ad 1. Først forlanges der altsaa, at den paagældende skal være udnævnt af Kongen.

ad 2. Dernæst kræves det, at han skal være lønnet af Staten; er han ikke aflagt med Lønning, har han ingen Pensionsret. Derfor kunde f. Eks. tidligere Tidens Prokuratorer ikke faa Pension, uanset at en kongelig Udnævnelse var Forudsætningen for, at de kunde udøve deres Erhverv. At den samlede Indtægt oppebæres af Statskassen er nu saa lidt som før Pensionsloven af 1851 nødvendigt; ogsaa de Indtægter, der tilflyder Embedsmændene fra Private, kommer i Betragtning ved Pensionsberegningen, dog med en vis Nedsættelse.

ad 3. Endvidere maa Embedsmanden være fast ansat. Udnævnelser paa bestemt Tid eller Opsigelse giver ikke Pensionsret uden udtrykkelig Hjæmmel, i hvilken Henseende som et særligt kendt Tilfælde kan nævnes, at der i Statsbaneloven er tillagt Generaldirektøren for de danske Statsbaner Pensionsret, uanset at hans Funktions-tid er bestemt begrænset til 6 Aar. Heller ikke Konstitutioner i et Embede giver Ret til Pension.

ad 4. Endelig skal Afskedigelsen være af en vis Beskaffenhed. Pensionslovenes § 1 giver den Regel, at den Embedsmand, der afskediges paa Grund af Alder, Svagelighed eller anden ham utilregnelig Aarsag, er berettiget til Pension.

Dels i selve Pensionsloven, dels i forskellige yngre Lønnings- og Organisationslove findes Bestemmelser, hvorefter en vis høj Alder giver Embedsmanden Ret til at forlange sin Afsked med Pension, uanset om Svagelighed iøvrigt maatte foreligge eller ej. For civile Tjenestemænd sættes Grænsen i Reglen ved det 70de Leveaar; for de militæres Vedkommende varieres Grænsen stærkt efter Chargens Betydelighed. — Som et Modstykke til disse Regler i Tjenestemandens Favør haves andre Regler, der paabyder Staten at afskedige en Tjenestemand, naar han har opnaaet en vis Alder. Dette Paabud er naturligvis dikteret af Ønsket om den bedst mulige Varetagelse af Statens Tarv, og baseret paa Erfaringen om, at den fuldt